

עונג שבת

גוט שbat אלע אידן. בשעת דער ערałיאן האט זיך אויפגעהויבן פון דוש. עפ. קעי. עירפארט קיין ארץ ישראל, האט שלום נאלדבערג געשפירט או ערד האט עפעס פארגעסן. באלאד דערנאך האט ערד זיך דערמאנט וואס ערד האט פארגעסן. ליידער האט שלום פארגעסן זיין תפילין! ערד האט צוגעמאכט זיין אויגן און ערד האט געקענט זען ווי זיין תפילין בייטל ליגט אין דעם טראנק פון זיין קאר וואס איי געווען געפארט בבי דעם עריפורט.

שלום איי געווארן מורהידיג צורבראכן או ערד ווועט נישט קענען ליינן זיין אייגענע תפילין דורך די קוומנדיגע נסעה. פארשטייט זיך או ערד ווועט קענען בארגן פון א צוועיטן, אבער ערד האט געוואלט האבן זיין אייגענע תפילין. וויליל יעדער איד שפירט א באזונדרען שייכות צו זיין אייגענע תפילין וואס ערד ליגט יעדען טאג. יעצעט איי עס געווען אבער צו שפטעט.

ער האט גענומען טראקטן ווועגן זיין תפילין. ערד האט געדענט ווי זיין טאטעה האט אים געגעבן די תפילין פאר זיין בר מצוה עטילכע 14 יאר פריער. זיין טאטעה איז געווען מורהידיג מדקך מיט דער מצוה פון תפילין און דערפאר האט ערד געקיפט פאר זיין זון שלום די מהודרטע פרשיות און בתים וואס איי געווען דעםאלט צו פארשפאן. שלום באבע האט אפיילו געניט דעם טלית בייטל. "גם זו לטובה", האט ערד געטראכט.

צען טאג שפטעטער איי שלום צורייקגעקומווען. וווען ערד איי אנגעקומען צו זיין קאר האט ערד באמערכט או איינער האט איינגעבראכן אין זיין קאר! ערד האט שנעל געקוקט אין דעם טראנק, וואו ערד האט געזען או זיין תפילין זענען שוין נישט דארט געווען, זיין זענען באגנבעט געווארן! שלום איי גענאנגען צו דעם פאליצי וואו ערד האט געמאכט און פוליס ריפורט, איבערגעבענדיק די פריטים ווועגן די תפילין מיט זיין טעלעפאנן נאמער.

זוקס יאר שפטעטער איי שלום אהימגעקומווען צו טרעפֿן מעסודזש אויף זיין מאשין פון דעם נו יארק סיטי פאליס דעפארטמענט. זיין האבן געלאָזט א נאמער און געבעטן או שלום זאל זיין אנורופן ווי שנעלער. שלום האט זיך נישט פארגעשטעלט וואס זיין האבן געוואלט פון אים. ערד האט שוין לאנג מסיח דעת געווען פון זיין תפילין. וווען ערד האט שפטעטער גערופֿן דעם פאליצי, האבן זיין דערציילט פאר אים או איינער האט ארינגעגעבן א חפץ מיט זיין נאמען אויף עס. און ערד זאל אריניקומווען ווי שנעלער צורייקצונגעמען זיין באגנבעטח חפץ.

דעם נעקסטען טאג איי שלום געפארן צו דעם פאליצי. דער אפיקער וואס האט אים אויפגענוומען האט געהיסן "האעווערד", און ער האט דערציילט דעם פאלגענדען מעשה ווועגן די תפילין. "דרי טאג צורייק, איז אן עטערער רוסישער מענטש אריינגעקומווען. ער האט אורפגעלאָגט דיין תפילין בייטל אופֿן טיש און דאן האט ערד אנגעהויבן צו דערציילן ווי אויר די תפילין זענען געקומען צו אים. זיין ביזענס איז צו בארגען געלט פאר מענטשן. מענטשן קומווען אריין מיט פארשיידענע חפצים און בארגן געלט איבערגעבן דעם חפץ אלס משכנן.

דר ערד רוסישער מענטש האט דערציילט וויטער או א האלבע שעה פריער איז אריינגעקומווען צו אים מאונטש א גוי) וואס האט געוואלט בארגען געלט אויף די תפילין. דער רוסישער דער צוועילט או ער אליננס איז אידיש, און קטש ער ליגט נישט תפילין, האט ער דערקענט וואס זיין זענען געווען. דער רוסישער איד

פרשת ואותנן תשס"ח

האט גלייך געקויפט די תפילין פונעם גוי. דער רוסישער איד דערציילט או זיין הענט האבן אנגעהויבן צו שאקלען וווען ער האט געגעמען די תפילין פון דעם גוי אין זיין געשפט. ער האט זיך פארגעשטעלט או די תפילין זענען געווען באגנבעטש שחורה. צויליב דעם איי ער געגאנגען גלייך צו דעם פאליצי. ער האט געלינט פאר מיך די ווערטער אויפֿן תפילין "שלום דער זון פון יהודה גאלדבערג". און ער האט מיך געפרעט אובייב עס איי געווען אפשר אראפורט ווועגן די גניביה. דאן איי דער רוסישער איד צוירקגעאנגען צו זיין געשפט לאזענדייך די תפילין דא בי מיר. האט דער פאליצאנט "האעווערד" גענדיגט דערציילן פאר שלום.

"איך האב אויפגעהויבן די תפילין", האט דער פאליצאנט דערציילט וויטער, "צו זען וואס זיין זענען", (וויליל ער האט קיינמאל נישט געזען איז זאך). וווען איך האב געהאלטן די תפילין איז מיין האנט איז איז אינטערעסאנטן זאך געשען, איך האב געשפירט או מיין פנים איז געווארן רווייט און ווארעם און איז האב אנגעהויבן צו שוועיצן שטארק. מינען הענט האבן זיך געשאקעלט. פארוואס זאל אידייש זאך גורם זיין איז שטארקע געפילן אין מיך, איך בין דאך א גויע? איך האב אינגעשפארט די תפילין אין מיין דעסּק, און דאן בין איך אהימגעאנגען.

די נאכט האב איך איבערגעטראקט די געשענישען פונעם טאג. איך האב נישט געקענט משייג זיין פארוואס א אידישע חפץ זאל האבן איז אפאקט אויף מיך. עט האט מיך איזו שטארק געשטערט, איז איך האב דערציילט דעם מעשה צו מיין מאמע. מיין מאמע איז נישט דערשראָן געווארן צו הערין דעם מעשה. נאר וואס? זי האט געזאגט פאר מיך איז זי איז אידייש! זי האט מיך קיינמאל נישט דערציילט איז זי זי איז אידייש. דורך דעם וואס זי איז אידייש, בין איך אויך איז אידייש! האט דער פאליצאנט גענדיגט זאגן. שלום איי געזען אויף דעם שפץ פון זיין בענקל הערענדייך דעם אינטערעסאנטן מעשה.

"איך האב אסאָך מאָל געשפירט או עפֿעס פעלט איז מיין לעבן", האט דער פאליצאנט געזאגט וויטער. "לבאָרה, האט מיין אידייש נשמה געהונגערט פאר רוחניות. איך הייב יעצעט אן צו חוקר זיין אידיישקייט. לאמיר בלײַבן בקשר". האט ער געזאגט מיט גרויס הרוגש. שלום האט גלייך מסכים געווען. און דורך דעם איי דער פאליצאנט מקורב געווארן צומ אידיישקייט!

עס שטייט אין די היליגע תורה די וואך "וואתם הדרבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום" – אבער איר, וואס האט זיך באהעפֿט איז גט, לעבט איר אלע הינט. (דברים ד, ד) פון דא זעט מען איז דער עיקר חיוט איז דבקות צומ איבערשטען. דורך דעם וואס א איד באהעפֿט זיך צומ באשעפֿר, שפירט ער א חיוט איז לעבן, טאמער נישט ח"ו, איז ער נישט מער ווי א שטיקל פלייש. איזו ווי מען האט געזען איז דעם מעשה, ווי דער פאליצאנט האט געזאגט איז עפֿעס פעלט איז זיין לעבן איז אידיישקייט.

תפילין זענען דאך א סימן פון באהעפֿט צומ איבערשטען. וויליל מיט תפילין באהעפֿט א איד ממש צומ איבערשטען. דורך דעם האבן תפילין א מורהידיג כה צו מעורר זיין דבקות איז ה'. אויב איזו לאמיר אלע נתחוור וווערן דורך דעם איבערעדערמאנטען מעשה צו מקים זיין די מיטה פון תפילין ווי עס דארף צו זיין. דורך דעם וועלן מיר אלע זוכה זיין צו שפירן א חיוט איז לעבן דורך זיין דבק צומ איבערשטען. גוט שבת אלע אידן.

הַלְלוּ שִׁיר לְפָרָק תְּרֵזֶל אַלְטְּהַרְלַעֲלַע שְׁלַמְּהַרְלַע נְשֹׂאַל אַלְטְּהַרְלַע

נתנדב לע"ג רחל ריקל ע"ה בת ר' יצחק אייזיק הי'ו, מתרם לרפו"ש של הילדה מלכה רייזל, ננדב גלייזן זה לרגל שמחה או אירוזה או יצחק ע"ה (איזענבריג זל).

נא לעיינ דרכ' והלאה התפללה. לננדב גלייזן זה לרגל שמחה או אירוזה או יצחק ע"ה (איזענבריג זל). יומי שחרבר בבית הנכסה בדורבי היל, אויל... (בר' תרומה קלא')

דעוו יהודים יקרים מה שכחוב בויה: "ומי שחרבר בבית הנכסה בדורבי היל, אויל... (בר' תרומה קלא')

מה דב' מרביה אויב מרדעת דברי תורה אוון תפילה אין שלו איי מון מוסיף חים, כי הם חינו ואורך ימינו..."